

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Naročilna lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 24.

Maribor, dne 24. februarja 1909.

Letnik I.

Kaj bo?

Na Balkanu postaja položaj čezdalje bolj resen. Vse kaže, da bo med Avstrijo in Srbijo odločeval smodnik. Velevlasti se sicer trudijo, da bi se ta spor med našo državo in srbsko kraljevino poravnal mirnim putem, ali to se jim bo zelo težko posrečilo, ker niso edine. Rusija se namreč nagiba k Srbom, dočim so Nemčija, Italija, Francija in Angleška mnenja, da je mir nemogoč, ako se Srbijo podpira v njenih zahtevah, ki so za Avstrijo nesprijemljive. Velevlasti so nameravale srbsko vlado resno pozvati, naj preneha z oboroževanjem in hujškanjem proti Avstriji. Hotele so pridobiti tudi Rusijo za to, toda Rusija je izjavila, da tega ne bo storila. S tem se je vojna nevarnost seveda zvečala, kajti Srbi bodo sedaj še z večjim pogumom nastopali proti Avstriji, izzivali jo bodo toliko časa, da jo bodo nazadnje res izzvali.

Zelo vznemirljive vesti prihajajo od ruske meje. Že nad deset dni se baje opazja sumljivo gibanje pri ruskih obmejnih polkih. Višji častniki so vedno na potu in organizirajo čete. Posamezne občine se opozarjajo na dolžnosti, katere bi imele v slučaju mobilizacije; povsodi se vrše vojaški nabori. Generalni guverner je ob priliki inspiceranja čet baje rekel: „Prosim, bodite tako pripravljeni, kakor da bi morali vsak trenutek v vojsko.“ Sploh se povsodi ob meji pomnožujejo čete.

Ce je to res, potem lahko vsak uvidi, kam pes taco moli. Za slučaj vojske med Avstrijo in Srbijo bi spočetka Rusija mirno gledala krvavi ples. Ko bi pa začela Srbija slaba presti, tedaj bi zaklicala Rusija Avstriji: Stoj, sicer udrem v Galicijo, kakor se je pred desetletji zgodilo obratno. Sicer so pa vesti o oboroževanju ruskih čet ob avstrijski meji najbrže izmišljene.

Srbska vlada hoče sedaj utajiti svoje izredne vojne priprave. Vladni list „Samo uprava“ izjavlja namreč, da Srbija napram Avstriji povsem korektno nastopa. O mobilizaciji ne more biti govora, kajti v srbskih vojašnicah se nahaja komaj 10.000 vojakov več, kot navadno, Avstrija je pa čete, katere namerava poslati v boj, pomnožila za 40.000 mož in vse koncentrirala ob srbski meji. V resnici se v Srbiji zadnji teden ni nič takega zgodilo, kar bi opravičevalo alarmujoče vesti.

Da ta izjava srbske vlade ne odgovarja resnici, se razume samoobsebi. Čudno pa je, da Srbija ob času, ko se velevlasti trudijo, da bi se ta konflikt poravnal mirnim putem, pošilja v svet tak nerisničen dementi.

Na dunajski borzi je bila proti raznim vestem o razpoloženju za vojsko izdana uradna izjava, da so govorice, da bi bila vojska s Srbijo neizogibna, neosnovane in da kljub resnosti položaja ni izdala vlada kakih takih odredb, iz katerih bi se dalo sklepati, da hoče Avstro-Ogrska zapustiti politiko miru.

Vkljub tej uradni izjavi se v dunajskih političnih krogih trdovratno vzdržuje vest, da se je Avstrija odločila, dne 3. marca poslati srbski vladi noto, v kateri bo zadnjič pozvala Srbijo, naj poda jasno in nedvumljivo izjavo, kaj Srbija pravzaprav namerava, sicer bo Avstrija izvajala posledice. Sodi se, da bo Avstrija, ako Srbija ne bo podala zadostne izjave, dne 11. marca napovedala vojsko.

Najsibodo te vesti resnične ali izmišljene, dejstvo je, da je položaj skrajno resen in zamotan. Kako se bode odmotal, to se bo pokazalo v najkrajšem času, kajti sedanje napeto razmerje med Avstrijo in Srbijo je trajno nevzdržljivo, posebno ker mora Avstrija varovati mejo, da ne vderejo vstaške čete v Bosno. To stane mnogo denarja, katerega Avstrija lahko obrne za druge bolj koristne namene.

Politični pregled.

Avstrija.

Ministrski svet.

Ministrski predsednik Bienenrth je sklical za danes ministrski svet. To je v zvezi z avdijenco, v kateri je bil Bienenrth v ponedeljek sprejet od cesarja. V parlamentarnih krogih sodijo, da bo ta ministrski svet storil odločilni sklep o zopetnem sklicanju drž. zbora. Ministrski svet se bo bavil tudi v vprašanju, da se skliče seja klubovih načelnikov, katera naj bi določila delavni načrt za državni zbor. Sliši se pa tudi mnenje, da državni zbor ne bo sklican, ako vlada ne dobi zadostnih garancij, da bodo sprejete najnujnejše državne potrebščine, v prvi vrsti rekrutna predloga. Bienenrth je baje dobil od cesarja daleko-sežna pooblastila.

Državni zbor.

Splošno prevladuje mnenje, da bo državni zbor sklican sredi marca meseca, da izvoli predsedstvo in delegate. Do konca marca morajo biti rešena najnujnejša vprašanja: vojaški novinci, podržavljenje železnice in trgovinske pogodbe. Če se bode to posrečilo, je seveda drugo vprašanje. Baron Bienenrth se še vedno posvetuje z raznimi poslanci, toda dosedaj brez uspeha. Politični položaj je še vedno nejasen. Mini-

strski predsednik sam prikriva svoje načrte. Edino to je jasno, da hoče vlada v prvi vrsti omogočiti delovanje češkega deželnege zbora.

Dr. Krek in dr. Benkovič o ministru-krajanu.

Državna poslanca dr. Krek in dr. Benkovič sta v „Slovenec“ objavila, kako sodita o ministrih-rojakih. Dr. Krek piše med drugim: „Moja stara, nepremična sodba o ministrih-rojakih je kratka: Nepotrebni so, breme brez haska, škodljivi ustavnemu življenju in zdravi upravi. Zato je umljivo, da sem vselej, kdaj je butilo to vprašanje pri nas na dan, stal odločno na nasprotni strani. Zame je potemtakem dano stališče: Nikdar in nikoli ne bom pritrdjeval zahtevi, da tudi mi, južni Slovani, dobimo svojega ministra-rojaka. Ko bi se pa to vendar le zgodilo, bi se tolažil z utemeljeno zavestjo, da se izpreobrnejo ravno vsled tega prav kmalu vsi razsodni sorčjak k tej moji misli.

Ministri-rojaki združujejo nekaj absolutizem v kabinetu. Resortni ministri imajo v njih oviro; končno pride vse na ministrskega predsednika, ki potem odločuje. Preveč sem rekel. Ministrski predsednik dobiva po zaslugi ministrov-rojakov samo prilžnost, da prodaja razne upravne stvari strankam, in sicer najraje vsako po večkrat. Iz predsednika parlamentovega izvrševalnega odbora postane barantač, čegar sposobnost se ne meri po njegovem znanju, ne po kakih načelih, marveč po trgovskih uspehih. Prodaja pa redko kedaj proti gotovi oddaji blaga, marveč izključno le terminsko. Termin pridejo, ker gre koledar — v Avstriji menda edina reč — mirno in redno svojo pot naprej; blaga ni in barantač se izgubi. Kdor pride za njim, je še na slabšem; njegovo življenje je še krajše.

Dr. Benkovič izjavlja najprej, da je neposredni povod predloga Slovenskega kluba za odpravo ministrov-rojakov dalo provokatorično postopanje nemškega ministra-rojaka, utemeljen pa je predlog strogo akademično z ozirom na ustavna načela, katerim nasprotuje institucija ministrov-krajanov. Vsak minister je za svoje delovanje odgovoren. Da se more ministra na odgovor pozvati, mora biti natančno določen njegov uradni delokrog. A med tem ko je delokrog resortnih ministrov v zakonih o organizaciji uradov jasno omejen, ne poznamo nikakega zakona ali naredb, v katerih bi se delokrog posameznih ministrov-krajanov saj približno določil. Ministri-krajanji se od cesarja imenujejo kot ministri brez portfelja, le eden gališki minister je bil izrečno imenovan kot minister za Galicijo, kakor je bil prvi češki

goma spodrinil vse druge starodavne denarske vrste, ne da bi bilo prvotno potreba zato kake posebne pogodbe ali državne oblasti.

Zato pa je kovinski denar že zelo star, že okoli 1500 let pred Kristusom ga najdemo pri Hebrejcih, Feničanih, pozneje pri Perzijcih, Grkih in Rimljanih. Tako vemo iz zgodovine, da je pri Grkih upeljal slavni Likurg najprej železen denar, najstarejši denar pri Rimljanih pa je bil iz bakra.

Tudi svinec, bron, nikel, na Ruskem platina se je rabil za denar, a vse te kovine sta polagoma izpodrinila zlato in srebro, ki najbolj obsegata zgoraj našeta dobra svojstva denarja.

Dandanes pa uplivajo države na denar na dva načina: 1. odločujejo, katera kovina se naj rabi za denar, in 2. kako naj bo ta denar tehnično urejen. Postavno določitev tiste kovine, ki naj velja za postavno plačilno sredstvo, imenujemo vrednoto ali valuto.

Razne države imajo v tem razne določbe, zato je pa tudi vrednota ali valuta v raznih državah različna. Država, ki sprejme zlato za splošno plačilno sredstvo, ima zlato vrednoto, katera pa srebro, ima srebrno vrednoto; če pa katera sprejme zlato in srebro, tako da je vsak primoran vzeti denar v tej ali oni kovini, potem pravimo, da ima dvojno vrednoto ali bimetalizem. Če pa rabimo besedo vrednoto tudi v tem pomenu, da ž njo označimo računsko enoto za denar posameznih držav, potem govorimo pri nas tudi o kronski vrednoti ali veljavi.

Država ima izključno pravico kovati denar in določiti vsebino posameznih denarnih kosov. Takšne kovane denarne kose, za katerih vrednost jamči država, imenujemo novce. (Konec prih.)

PODLISTEK.

Denar kot prometno sredstvo.

Predaval na soc. teč. v Brežicah K. P.
(Dolje.)

Narodi, ki so imeli dosti soli, so to rabili kot denar pri kupčevanju z drugimi narodi, ki niso imeli soli, tako tudi suhe ribe, tobak, bombaževino, školjke itd. Se dandanes beremo v misijonskih poročilih, da divji narodi po avstralskih otokih rabijo neke vrste školjke za denar, da školjke nosijo vedno seboj kot dragocen zaklad okoli vrata, kot kak rožnivenec.

Najbolj žalostne vrste denar so bili sužnji, čim več jih je gospodar štel, za bogatejšega so ga imeli.

Toda vse te vrste denarja pa je polagoma izpodrinil denar iz kovine, ki je polagoma postal izključno menjalno in plačilno sredstvo. Imenitna svojstva kovin: blesk, barva, deljivost, trpežnost, so bila vzrok zmage kovinskega denarja. Da omenimo le eno ali drugo svojstvo kovin, n. pr. kako se lahko delijo, ne le tehnično, ampak tudi gospodarsko.

Ce vzameš n. pr. dragocen kamen, je tem zlahtnejši in dražji, čim večji je, če ga pa razdeliš na več delov, bi svota vrednosti teh posameznih delov daleč ne dosegla vrednosti, kojo je poprej kamen imel v celoti.

Pri kovinah pa ni tako. Če se kos zlata ali pa srebra razdeli v 100 delov, so ti deli skupno ravno toliko vredni, kakor prvotni kos zlata ali srebra.

Omenimo še tudi trpežnost zlata in dragocenih kovin, kakor je zlato in srebro, ki prideta kot novec najbolj v poštev, kajti zlato ali srebrni novci prese-

gajo celo železo na trpežnosti, katero na zraku porjavijo, dočim se zlato in srebrni novci ne spremenijo, ne zgubi bleska, in se le po prav dolgi rabi nekoliko obdrgne in zgubi neznatno pri svoji teži.

Kovinski novci pa tudi presega vse druge poprej našete denarske vrste v tem, da se lahko prenaša s kraja v kraj.

Kako težavno je moralo biti v starodavnih časih prevažanje koz, žita, tiranje čred itd. v primeri z denarjem dandanes. Za 1 K lahko kupiš okoli 30 kg. premoga, kojega težo boš občutljivo čutil na hrbtu, dočim je ena krona tako majhna in neznatna, da jo komaj čutiš v žepu, a naš 20kronski zlat pa tehta samo okoli 6½ grama.

Zlato in srebro pa imata tudi najbolj stanovitno vrednost. Kolike spremembe cen so pač morale biti v starodavnih časih pri plačevanju s kožami, žitom, živino, platnom itd., če pomislimo na dobre in slabe letine pri kmetijstvu, na živinske bolezni, na vojskine čase, ne glede na to, da se postavimo žito ni moglo ohraniti več let, da so imele kože gotovo drugo ceno, če so bile nove ali stare. Zlato in srebro pa je vedno iste vrednosti, tudi če je 100 let staro.

Zelo važna lastnost zlata in srebra je tudi v tem, da se dasta težko ponarediti, kajti njihov blesk, teža, barva, trdota, posebno pa zvok se kaj hitro spoznajo. Zato pa lahko opazuješ, če kaj plačuješ v prodajalnicah, ali če plačuješ davke, kako tvoj kovinasti denar mečejo po mizi, ali na nalašč zato pripravljene kamenite ali kovinaste plošče, da slišijo njihov zvok, da tako spoznajo ravno na zvoku pravi denar od pokvarjenega.

Vse te dobre lastnosti kovinastega denarja, osobito zlatega in srebrnega, so uplivalo, da je ta pola-

minister-krajan imenovan kot minister za kraljevino Češko. Predlog Slovenskega kluba pa ni naperjen zoper takozvane teritorialne ministre-krajane, katerih opravičenost se da vsaj deloma utemeljiti, ampak izrečno zoper nacionalne ministre-krajane.

Slovenski klub se tedaj bori le zoper načelo institucije ministrov-krajanov in v prvi vrsti zoper nemškega ministra-krajana; toda Slovenski klub še nikdar ni zavzel protivnega stališča proti jugoslovanskemu ministru za slučaj, da ostane institucija ministrov-rojakov.

Socialdemokratje pri Bienertu.

Včeraj so bili pri ministrskem predsedniku Bienertu voditelji socialdemokratov, namreč poslanci: Adler, Nemec in Pernerstorfer. Bienert jim je razložil svoje namene in zavračal očitke, da bi novi kabinet nameraval razpustiti državni zbor. Vlada hoče delovati skupno s parlamentom in državni zbor čim preje sklicati, tako da bi bile najnujnejše stvari rešene še pred Vel. nočjo. Bienert je prosil socialdemokrate, da bi podpirali vlado. Socialdemokratje so odgovorili, da je vlada z zaključenjem državnega zbora napravila veliko napako, katere posledice se ne dajo odpraviti. Ta korak vlade opravičuje veliko nezaupanje socialdemokratov do vlade. Če iz tega sledi, da bodo socialdemokratje stali napram vladi v ostri opoziciji.

Balkan.

Novo srbsko koalicijsko ministrstvo.

V pondeljek je bil sestavljen novi koalicijski kabinet in sicer: predsednik Novakovič, zunanji minister dr. Milovanovič, finančni minister Paču, javna dela Pašič, notranje zadeve Protič, nauk in bogočastje Stojanovič, trgovino Žuljavič, pravosodje Ribarac, vojno general Živkovič.

Vojno razpoloženje v Srbiji.

V pondeljek bi se moral vršiti velik častniški shod, na katerem bi častniki zavzeli svoje stališče napram sedanjemu političnemu položaju. Shod je bil v zadnjem trenutku odpovedan. Vršila se je pa seja odbora za narodno obrambo. Prestolonaslednik je po svojem zastopniku izjavil, da bi odbor za narodno obrambo v slučaju, ako bi vlada sklenila z Avstrijo za Srbijo sramoten mir, takoj lahko samostojno nastopil, ker ima za seboj 40.000 dobro oboroženih srbskih prostovoljcev, med katerimi je tudi veliko srbskih častnikov in pa prav toliko ruskih prostovoljcev. Ta prestolonaslednikova izjava je bila sprejeta z velikim navdušenjem. V konaku in zunanjem ministristvu so se vršila še pozno v noč posvetovanja. V prestolonaslednikovi palači se je zbralo veliko višjih častnikov, kateri so v pogovoru izjavili, da je vojaški položaj jako ugoden.

Položaj neizpremenjen.

V dunajskih diplomatskih krogih smatrajo sedanji položaj kot skrajno nevaren. Situacija se ni prav nič izpremenila. Nasprotno je sestava novega srbskega kabineta in pa članek „Samouprave“, v katerem se ponavljajo srbske zahteve, katerih nikakor Avstrija ne more sprejeti, znamenje, da bo Srbija še nadalje zavzemala Avstriji sovražno stališče.

Ali je Bolgarija priznana za carevino?

Nasproti dejstvu, da so v Peterburgu sprejeli bolgarskega vladarja s kraljevskimi častmi in je ruska vlada bolgarski sporočila, da je priznala Bolgarijo za neodvisno carevino, povdarjajo v Parizu in Londonu, da je korak Rusije nekako samovoljen. Francija in Anglija Bolgarije kot carevine ne pripoznate preje, dokler se ne sklene sporazum s Turčijo. „Temps“ piše, da je Rusija s tem kršila evropski koncert. Kajti če se Bolgarija prizna za carevino, sme Avstrija pravtako od veseliš zahtevati, da se prizna aneksija. Rusija postopa tajnostno. Izpočetka je naglašala, da so orientalska vprašanja splošno-evropska, ki se dajo le v medsebojnem sporazumu rešiti. zdaj pa postopa na svojo roko. Francoski krogi so z rusko politiko zadnji čas zelo nezadovoljni. — Turški ministrski svet je poslal glede na bolgarsko vprašanje svojim poslanikom posebne instrukcije. Turška vlada stoji na stališču, da je priznanje Bolgarije kot carevine v nasprotju z berlinsko pogodbo in bi bile zato velesile morale poprej Turčijo informirati in se z njo glede na priznanje carevine sporazumeti. — Anglija Bolgarije kot carevine ne bo priznala prej, dokler je ne prizna Turčija. — Rusija izjavlja, da je kralja Ferdinanda, ki je prišel k pogrebu velikega kneza Vladimirja, le za njegovo osebo sprejela kakor kralja. Sicer je to prvi in odločilni korak, da se Bolgarija sama prizna za carevino, vendar še ni definitivni. Rusija bo glede na priznanje izkušala vpeljati tozadevno akcijo pri velevladstvih. Zato je tudi želeli, da se Turčija in Bolgarija čimprej sporazumeta.

Raznoterosti.

Umrli je dne 23. t. m. v Zagrebu škof Pavel Gugler, ki je znan tudi na Stajerskem, ker je vedno prihajal v Rogaško slatino.

† Janez Bosina. Iz Kozjega nam je došlo žalostno poročilo, da je tamkaj umrl v torek zjutraj ob osmih preč. gosp. Janez Bosina, starosta duhovščine

lavantinska škofije, častni kanonik, župnik in dekan v pokoju. Ranjki gospod se je porodil v Dobovi blizu Brežic dne 25. decembra 1822, torej je bil že v 87. letu. Posvečen leta 1846 je služboval najprej v Konjicah, Bizeljskem in pri Sv. Križu tik Slatine. Leta 1861 je postal župnik v Slovenjgradu in ondi župnikoval do 1. marca leta 1871. S tem dnevom preselil se je kot župnik in dekan v Kozje ter bil naslednik v Maribor se preselivšemu rajnemu Kosarju. Tukaj je mirno in skromno deloval blizu 34 let. Bil je izredno blaga duša, gostoljuben in postrežljiv. Odlikoval se je posebno s svojo veliko natančnostjo v uradovanju in svojih duhovskih opravilih, potem s svojo neomejeno ljubeznivostjo do duhovskih sobratov in sploh do vsakega, naj si je tega ali drugega stanu. Njegovo veliko skrb do lepote hiše božje in njegovo požrtvovalnost bode še poznim rodovom pričala kozjanka farna cerkev — novi zvonik, prekrasen križev pot, kakor tudi prenovljeni oltarji in lepe podobe. Dne 1. decembra leta 1904 se je podal v zasluženo pokoj, katerega je zavžival do danes. Akoravno v visoki starosti, ga je še vedno zanimala naša slovenska politika in požrtvovalno je podpiral narodna podjetja. Pogreb bo v četrtek dopoldne ob desetih. Svetila mu večna luč!

Kaj bo z dobrnskimi toplicami? Tako se sprašujejo ljudje. Leta 1907, takoj ko so gostje odšli, so začeli kopati v toplicah in kopali in vrtali so okoli studenca noter do junija 1908. Zima jim je bila ugodna in ljudi je kar mrgolelelo okoli staroslavnega vreleca. Eni so kopali, drugi so kamenje nosili, tretji zopet so vrtali blizu studenca. Kakih 7 mož je delalo okoli sesalke; zopet drugi so tesali in zidali. In res do konca junija so delo zvršili tako, da so se mogli toplicarji kopati.

Pa kmalu se je kazalo, da je vse slabše kakor je prej bilo. Vode manj, toplota vode nestanovitna, enkrat bolj topla, potem zopet hladnejša, velika skupna kopelj polna nesnage, na lesenih stenah se je prikazala črnozeleni plesnoba, nad vodo je plavala do skrajnosti neokusna nesnaga — brrrrrr! In to se je vse zgodilo po naročilu deželnega odbora! Koliko tisoč in tisoč kron je zavrženih! Seveda so si ljudje zaslužili denar, a to ne izgovarja lahkomiselnosti deželnega odbora. Naj si ljudje le zaslužijo, pa to se naj zgodi pri pametnem delu, ki bo trajne vrednosti, ne pa pri takih dragih poskušnjah. Sicer so pa pri delavcih bili prav izbirčni in govori se tudi, da se za enake vožnje ni vsem enako plačalo. Kmetič ubogi, če se mu je sploh — in to le, če je sila bila — privoščila kaka vožnja kamenja ali peska itd. je moral biti zadovoljen z manjšo plačo kakor drugi, ki sloviijo za bolj ali celo za čisto nemške.

Letos pa že zopet delajo tako v en dan, da se Bogu smili. Zmislili so si ribnik tam za poštnim postopjem. Tega je pa res treba! Koliko so že denarja po nepotrebnem izvirgli. Občene seveda še ne prašajo ti veliki graški gospodje!

Dognano je, da je vrelec zdaj slabši kot prej, in govori se, da bodo letos zopet začeli podirati vsaj deloma, kar so lani stavili, in da bodo mrzli studene, ki v topli vrelec sili, od njega ločili. Vse prav! Pa zakaj dvojno delo? Zakaj se to ni že lani storilo? Zakaj se baš v dobrnskimi toplicah leto za letom za flikarije ogromne svote izdajo, namesto da bi se enkrat odločno lotili temeljitega dela.

Občani kar z nevoljo gledajo, kako se tu gospodari. Kje je račun za lansko leto v toplicah in kje odobrenje? Kje so vendar naši poslanci? Zakaj se ne brigajo za to, kar se tu godi z našim denarjem! Eden ali drugi bi si naj vendar vzel toliko časa in semkaj prišel ter se na licu mesta prepričal, kako se tu gospodari. Lani so hišni posestniki poslali odločni ugovor na deželni odbor proti temu, da se „kurin muzik-taksa“ zahteva od ljudi, ki stanujejo zunaj toplic, da morajo oni, ki v vasi stanujejo, za vsako itak neopravičeno drago kopelj še 40 v več plačati, da se ljudem, dokler je še v topliških hišah prostora, odsvetuje v vasi stanovati — če je pa v topličah vse napolnjeno, tedaj je seveda tam tudi dobro, — in kaj je storil deželni odbor? Nič, še odgovora ni dal na ta ugovor. Mi vprašamo tukaj, ali je to lepo in dostojno za deželni odbor, ki je vendar deželanom odgovoren za svoje delo? Deželni odbor, povej nam, kedaj se je v deželnem zboru sklenilo to, proti čemur smo se mi pritožili. Če ne veš odgovora, vemo, pri čem da smo.

Surovosti nemških buršev pred sodiščem. V soboto dne 20. svečana se je vršila pred graškim okrajnim sodiščem sodna obravnava proti nemškima buršema tehniku Viktorju Ahtschinu in medicincu A. Mahr radi lahke telesne poškodbe, prizadejane dne 30. nov. 1908, za časa slovenske demonstracije, juristu Vladimiru Travner. Tožnik je državni pravdnik. Zaslišanih je bilo 13 prič. Priča jurist Vlad. Travner izpove, da so ga napadli v Glacis-ulici nemški burši, ko se je slovensko dijaštvo večinoma že razšlo. Obsipali so ga z različnimi psovskami: Windischer Hund, windisches Schwein itd. Zbili so mu ščipalnik na tla, nato ga pa obdelavali s palčami in pestmi, da se je onesveščen zgrudil na tla. Priča ni mogel spoznati nobenega napadalca, ker brez očal ni mogel nikogar razločiti. Nato je bilo zaslišanih še 5 slovenskih prič, ki so za Ahtschina in Mahrja obteževalno izpovedale. Priča filozof Srečko Serajnik je z gotovostjo izjavil, da sta Mahr in Ahtschin bila po Travnerju in ga suvala. Priča med. Jos. Glantschnig je z vso gotovostjo izjavil, da je Mahr s palico

tolkel po Travnerju. Priča Franc Dobrave je izpovedal, da sta Mahr in Ahtschin suvala Travnerja v hrbet ter je z roko pokazal, kako sta mahala po Travnerjevi glavi. Ne more izjaviti, če sta imela obtoženca palice. Med razpravo je državni pravdnik dvignil obtožbo še proti buršema Kurt pl. Paulitschu in proti Rudolfu Nagele in sicer na izpovedbo priče Srečko Serajnika in Franca Malniča, ki je izpovedal, da se je Nagele pri tepežu posebno odlikoval. Nemške priče so od prve do zadnje vse razbremenilno izpovedale. Izpovedale so z vso gotovostjo, da obtoženci niso bili oboroženi, da je Travner prvi napadel nemške burše ter jih bil z železno palico, da Mahr in Ahtschin niso bili v Travnerjevi bližini. Jedna priča, in sicer v Ljubljani dobro znani Ernst Markel je pa izpovedal, da je videl Mahrja iz neke daljave se bližati, ko je Travner že ležal na tleh. Po govoru državnega pravdnika, ki je predlagal obsodbo vseh štirih obtožencev po par. 411, in po govorih dr. Furlana iz Ljubljane in nemškega zagovornika, je sodnik proglasil oprostilno razsodbo. Nato se je vršila druga obravnava Rud. Nagele contra Travner. Nagele je tožil Travnerja radi lahke telesne poškodbe, prizadejane mu na levi roki z železno palico. Ker so si tudi pri tej obravnavi priče popolnoma nasprotovale, je proglasil sodnik tudi v tem slučaju oprostilno razsodbo. Menda ja ne bodo po tej razpravi v Ljubljani mislili, da sta znana ljubljanska pretepača in izzivača Mahr in Ahtschin pohlevne ovčice?

Razpor med župnikom in kaplanom. Ker me nemško in slovensko liberalno časopisje že celih 14 dni blati, sem dolžan resnici na ljubo zadevo z bivšim minoritom in katehetom v Ptuj P. Alojzijem Sediwy v javnosti pojasniti.

P. Alojzij Sediwy, (komaj 7 mesecev duhovnik) je branil 4 deklicam 4. razreda, da bi bile kandidatnje Marijine družbe. Rekel je namreč, da učenke ne spadajo v to družbo, ker so v njej samo smrdljive device in stare babe, prednica pa je prismojena. To je trdil tudi pri učiteljski konferenciji (zapisnik na razpolago) sklicovaje se na § 78 def. šol. in učnega reda, kateri pravi, da učenke ne smejo biti v kakem društvu. To pa nikakor ni res, ker Marijina družba ni društvo, tedaj tudi ne spada pod ta paragraf, ker je tudi prečastiti kn. šk. lavantinski ordinarijat v Mariboru določil, da deklice, katere so v 14. letu, smejo biti kandidatnje M. družbe. Ko so potem tiste 4 deklice dne 6. 2. 1909 prišle k predniku M. družbe č. g. P. Piju Vakselj prosit, naj jih zbriše iz M. družbe, sem prosil P. Alojzija Sediwy, naj pove, kaj je na tej stvari. On pa mi je obrnil hrbet in osorno rekel: „Ne odgovarjam, saj pride konferenčni zapisnik“. Jaz sem mu odgovoril rekoč: Ako mi ne odgovarjate, Vas suspendiram tako dolgo od šole, dokler se cela stvar ne pojasni in poravna“. Na to je zapustil samostan, se še tisti dan nastanil v hotelu Osterberger in se ni več povrnil. Tudi preč. provincijalatu na Dunaju je naznanil svoj izstop.

To je suho dejstvo. Vse drugo, kar se je o tej ne-ljubi zadevi pisalo, je zlobno ogovarjanje.

Župnijski urad sv. Petra in Pavla v Ptuj, dne 23. februarja 1909. o. Lenart Vaupotič, žup. upr.

Stajersko.

Maribor. V nedeljo zvečer so štirje huzarji tukajšnjega huzarskega polka napadli Štefana Arnejčič, hlapca, v Dravski ulici s sabljami in ga je eden od huzarjev s sabljo po levi roki udaril in ga težko ranil. Poškodovanega so z rešilnim vozom prepeljali v bolnišnico.

Cirkovce pri Pragerskem. Prva igra na novem odru v prostorni cerkveni dvorani se je dobro posrečila. Igralo se je veselo in živahno kakor na nove karte. Naše marljive mladenke so sicer prvič nastopile, ker igre z ženskimi vlogami še ni bilo v Cirkoveh, a kako navdušene so bile, priča to, da je ena izmed njih prišla nazaj iz Maribora na pomoč svojim drugim tovaršicam. Nad 200 oseb se je zbralo v novi dvorani in na obrazih vseh je bila razlita dobra volja in radost kakor zarja na nebu. Lahko rečemo, da tako dobre „kave“ in za 20 vinarjev ni dobiti v nobeni mariborski kavarni. Par nasprotnikov je zabavljalo doma in prodajalo svojo znano surovi kisle repo. V čast Cirkovčanov treba povedati, da so oni nasprotniki nemškutarski ptujci. Eden je tožil, da to ne bo dobro za nje. Tudi mi smo tega mnenja.

Ptujski mestni svet je prepovedal na predlog mestnega zdravnika dr. Metzlerja, zavijati meso, klobase, sir in druge sveže jestvine v časniški ali drug papir, odslej se bo moral rabiti samo bel papir.

Gospod dr. pl. Plachky v Ptuj hče na vsak način postati velik gospod. V vsaki seji občinskega in šolskega sveta stavi kak predlog; bodisi, da pogreva samo staro prestano juho ali da stavi kako malenkostno vprašanje — zadostaje mu, da se le bere njegovo ime v časnikih. Nič ne de, ako se celo Nemci smejejo rekoč: No ja, der Plachky, der muss ja immer was haben! Vidi se možu, da hoče splezati višje. Govori se, da bo še ptujski župan.

Ljudski misijon pri oo. minoritih v Ptuj je mestni urad prepovedal radi kužnih bolezni. Župnijski urad se je nato takoj obrnil na c. kr. namestnijo v Gradcu, ki je izjavila, da ni vzraka za kako prepoved, ker mestni urad že celi mesec ni naznanil niti enega slučajja kake kužne bolezni. Misijon se bo torej vršil, kakor je bilo napovedano. Značilen je pa ta slučaj, kaže prav jasno, kako se boji mestna gospoda, da bi se ljudstvo bolj izobrazilo v krščanskem duhu in se postavilo potem na svoje noge. Gospodje so vendar preveč bogaboječi, ker jih že sveti misijon spravi kar iz sebe. Si bomo dobro zapomnili!

Veselite se, ptujski sejmarji! Ptujski občinski svet je zvalil v zadnji občinski seji stojnino sejniščih. Stojnina znaša sedaj: za konja 20 v., za domače govedo 20 v., za

hrvaško 30 v., za svinje 10 v., pujske 4 v., kozo 10 v., za živ. potne liste 10 in 20 v., pristojbina na tehtnici za težo pod 100 kg 6 v., nad 100 kg 10 v., za rabo svinjskega hleva s steljo za vsa 24 ur 1 krono. Ornit potrebuje zopet denar, veliko denarja. Gledališče hoče popraviti, Südmarko mora podpirati, Dravo hoče regulirati, Mädchenheim — pasivno podjetje — ga stane grozne svote, za reklamo se morajo prirediti razni plesni venčki in druge veselice — in vse stane denar, mnogo denarja! Kmet, ti pa plačaj pridno. Še v visoko čast si moraš šteti, ako smeš svojo živino postaviti na mestno sejmišče. Kaj ne? — Oh, kako gulijo, pardon-ljubijo ptujski mestni očetje kmeta — okoličana!

Leitersberg-Krčevina. V nedeljo je predaval v izobraževalnem društvu potovalni učitelj Pirstinger iz Radgone o škodljivcih sadnega drevja, o sajenju in gojitvi dreves. V nedeljo dne 28. t. m. predava v izobraževalnem društvu gospod dr. Pipuš o viničarskem zakonu.

Imenovanje. Finančni nadsvetnik in davčni referent Tauzher pri mariborskem okrajnem glavarstvu je imenovan za predstojnika okrajnega finančnega ravateljstva v Mariboru. — Bivši realec Ivan Kranjčec je imenovan za davčnega praktikanta v Ljutomeru.

Grofica Nugent-Pallavicini je umrla v Bolcanu dne 22. t. m.; pokopana bode v rodbinski rakvi v Bolonji. Za preblogo rajno žaluje edini sin, veleposestnik na Hausampaher pri Hočah, ter nebroj revnih, katere je ona velikodušno podpirala.

Podsreda. Ustanovili smo katoliško slovensko izobraževalno društvo. Predsednik Vimpolšek Jože, podpredsednik Podpečan Jernej, tajnik Kunej Jakob, njegov namestnik Sotošek Janez, blagajnik Brdnic Karol, njegov namestnik Debelak Martin, knjižničar Gašpar Bezjak. Društvo pristopi k S. K. S. Z. v Mariboru. — Dne 14. t. m. si je roko v rami zlomila dekla pri gostilničarju J. Preskarju. Dobila je pri sanjkanju. — Dne 17. t. m. je konj močno poškodoval voznika, ki je vozil svate z nevesto iz Podsrede v St. Peter. Poslali so ga v Gradec. — Franc Žičkar, posestnik v Gorjanah, si je prerezal žile na roki in umrla na izgubi krvi.

V Čadramu obhaja dne 25. t. m. Jurij Bezenšek, konzist. svet. in župnik, 70letnico. Neomahljivemu narodnjaku in pospeševalcu vsega koristnega še mnogo zdravih let!

Podporno društvo Franc Jožefove šole v Ljutomeru ima v nedeljo dne 28. t. m. po večernicah ob 3. uri svoj redni občni zbor z običajnim vspešnim v. deškem razredu Franc Jožefove šole. Pridite p. n. podporniki in prijatelji ubožne šolske mladine v obilnem številu!

Konjice. Trška nemška šola šteje nekaj čez 200 otrok, izmed katerih je, lahko rečemo, polovico od slovenskih starišev. Šola je bila postavljena s pomočjo Schulvereina, torej mora tudi tak duh vladati v tej šoli. Res, da popolnoma ne doseže svojega namena, vendar pa se tako marsikateri slovenski otrok odtuji ter svojega maternega jezika ne spoštuje več, kakor bi ga moral, nekateri pa postanejo celo zaničevalci slovenskega ljudstva. Upamo, da bo nova okoliška šola, ki more že letos biti dogotovljena, sprejela vse slovenske otroke, kateri hodijo sedaj v nemško, potem pa naj trški Nemci, zlasti trgovci in obrtniki svoje otroke samo nemško učijo, in jih pošljejo potem v blaženi raj si kruha služiti, saj med nami si ga ne bodo mogli s samo nemščino. Nemško šolo bi radi povečali še za en razred, tako da bi jih bilo pet in bi bolj vleklo proti slovenski šest- oziroma, če bo treba, sedem-razrednici. Če pa vsi slovenski otroci gredo v slovensko šolo, bo nemška šola lahko zadovoljna, če ji bodo še štirji razredi ostali. Torej, slovenski otrok, v slovensko šolo!

Konjice. Volitve bodo v občinski odbor. „Nar. Dnevnik“ jih je že prav nerodno in liberalno omenil, ter napada prav po nepotrebnem in po krivici prevz. knezoškofa in preč. gospoda nadžupnika. V I. razredu vedo slovenski liberalci kaj dobro, da ne morejo Slovenci zmagati, a lažejo v „Nar. Dnevniku“, da bi lahko zmagali, če bi šla imenovana preč. gg. volit. Naj dokažejo s številkami in imeni, potem naj pišejo! Naše časopisje je konjiške slovenske liberalce po znanih septembrskih dogodkih pustilo v miru, dasi bi si jih semtertja lahko privoščilo po pravici, da še celo agitiralo je za nje, a oni seveda ne morejo klerikalca pustiti v miru. Če boste še kdaj tako neumestno, ob enem pa tudi netaktno pisali v „Narod. Dnevniku“, potem pa sami rešujte svojo zavoženo slovensko politiko v občinskih zadevah. S tem, da ste v „Nar. Dn.“ pisali tisti krasni članek, ste več škodovali slovenski stvari, kakor koristili. Sicer se pa itak dobro poznamo! Kaj ne, mi vselej z vami, kadar nas potrebujete, a vi vselej proti nam. Tak je slovenski liberalizem!

Kaj bo 1. in 2. marca v Braslovčah? Socijalni tečaj S. K. S. Z. z mnogovrstnim zanimivim in podužnim programom, na katerega so vsi možje in mladeniči prijazno vabljeni.

Podgorje pri Slovenjgradcu. V nedeljo, 28. februarja se pri nas ustanovi bralno društvo. Ustanovi shod bo ob treh popoldne v stari šoli Govorilhof d. Hobeje.

Škale pri Velenju. Razpisano je mesto učitelja na trirazrednici v Skalah. Toda primerneje stanovanja zanj ni dobiti četrte ure naokoli. Učiteljica ima vsaj za silo stanovanje v cerkveni hiši.

Javni delavski shod v Radečah pri Zidanem mostu se je vršil v nedeljo dne 21. t. m. popoldne. Govorili so predsednik avstrijske zveze krščansko-

socijalnih železničarjev Schwab iz Dunaja, poslanca dr. Krek in dr. Benkovič ter urednik Mojskerc. Shod se je po zadnjih žalostnih skušnjah rudečih vršil precej nemoteno; navzoči sociji so jih čuli toliko, da jim bo dolgo po glavi šumelo. Enemu se je zagotovila beseda, pa se je premislil. Navzoče delavstvo je proti njihovim neslanim medklicem zavzelo povsem sovražno stališče; v krščansko-socialno organizacijo se je sprejelo več novih udov. Tudi na Zidanem mostu se pošteno svita!

Na shodu krščansko-socialnega delavstva v Trbovljah dne 21. t. m. je predaval deželni poslanec dr. Zajec iz Ljubljane o ljudskem zavarovanju.

Javno predavanje o ljudskem zavarovanju priredi slovensko katoliško izobraževalno društvo v Brežicah v nedeljo dne 28. t. m. popoldne ob 3. uri v Narodnem domu. Predaval bode državni poslanec dr. Benkovič o novopredloženi postavi ljudskega zavarovanja za slučaj bolezni, starosti, nezgode in onemoglosti.

Koroško.

Volilno gibanje. V nedeljo dne 21. sveč. je zborovala „koroško kmetijska zveza“ (-punkt!) v Svetnivesi. Govorili so Kiršnar, Metnic in urednik Laknar. (Metnic, Laknar in „Bauern“ bund: wie reimt sich das zusammen? Op. ur.) Sklenilo se je seveda jednoglasno kandidirati Wieserja in Kiršnarja, naša slavna posilince. Upajmo da bode ostalo pri njih kandidaturi, a da bode Slovenec izvoljen. — Od današnjega dne bodejo na občnih ležali vsakemu pristopni in prepisljivi zapisniki volilcev. Volilci glejte, da vsakega reklamirate, ki ni zapisan, a nasprotno skrbite, da bode vsak posilincec izbrisan, ki bi morda ne imel pravice voliti. V 3. (kmetijski) volilni skupini voli vsakdo, ki voli na občini in plačuje 8 K davka, v 4. skupini (splošni) vsak 24 letni možak, ki je bival do 9. sveč. t. l. vsaj 1 leto v občini, kjer stanuje sedaj. — Zadnje nedeljo je polagal račun svojim volilec kršč. soc. drž. in dež. poslanec Walcher v Šmihelu pri Volšpergu. Priporočal je združitev vseh Nemcev. To nam vzbuja različne misli! — Isti dan je nemško-nac. agrarec dež. posl. Franc Huber, župan pri Trgu, imel zborovanja dopoldne pri Lojzeju v Širnici in popoldne pri Najbirtu na Štajerbergu.

Prodaje. Pri c. kr. notarju v Borovljah se bo dne 26. febr. ob 11 uri dopoldne na javni dražbi prodala Lipova hiša št. 17. na Strugi. Polja je 68 ara gozda 3 ha; izključna cena je 4000 kron, pogoje pove c. kr. notar v Borovljah ali pa župn. ured. v Kapli (pošta Svetna ves). — Dne 5. sušca ob 9 uri dopoldne se bo javno zlicitala prsto-oljno in sicer na domu Murarjeva kajža (Maurerkeusche) na Zg. Goričici pri Celovcu. Izključna cena je 3200 K. Za kakega slovenskega d. lavca ali rokodelca bi bila jako prikladna. — Pri sodnji v Trgu (oba 3) se bo dne 4. marca ob 1/11 uri dopoldne vršila javna dražba Mertoarjeve hiše v Šmartnu pri Trgu (11 hektara njiv, 7 hektara travnikov, 15 hektara gozda, 1 hektar paš, 3 are vrta s svezvin, orodjem in krmo). Cenjeno je vse skup na 22.000 K, najmanjše ponudbe 14.500 K. — Dne 26. marca bode ob 9 uri dopoldne pri sodnji pri Sv. Hemi (na Krki) v javni dražbi prodano posestvo št. 13 v Bulrosu (Wallroß) sestojече iz hiše, skednja, njiv, travnikov in gozdov. Cenjeno je na 6500 K, najnižja ponudba je 4300 K. — Nova hiša v Št. Rupretu pri Celovcu Seegasse št. 6. je na prodaj.

Velikovec. Feldbacherjevo žganjarijo je kupil Tom. Žaner posestnik v Šmartnu pri Celovcu.

Požarnica. Ko so na dan 15. sveč. zjutraj ljudje odhajali iz gasilške plesa, prebrnile so se trgovčevi soprogi Hartlieb, ker je bil kocijaž pijan, sani in žena se je precej otolkla in še tudi notranja poškodovanja je pridobila.

Borovlje. Na Ljubelu je bila zadnje nedeljo dirka sankarska. Med gospodi samosedci je bil sodnik Dr. Fric Zsak iz Gradca (doma iz Poljčan pri Trgu 3) prvi z 8 min. 23 1/2 sek., med dvosedci isti z nekim g. Marklom iz Gradca z 8 min. 45 1/2 sek.

Št. Vid. Prav. ministrstvo je določilo, da se naj občina Psovice (Pisweg) izloči iz okr. sodnijske šentvidske in prideli okr. sodnji v Sv. Hemi (na Krki).

Grabštanj. Umrli je veleposestnik Matija Moric pd. Cincej.

Špitel. V Napoljah v Belski dolini se je 17. sveč. pričela delati cesta na Tajhel (Teichl). Dogotovljena bo l. 1910.

Kranjsko

Zaradi usodepolnih septembrskih strelov se v Ljubljani pripravljajo in kregajo, kakor bi se šlo za stavo. Liberalna stranka dolži barona Schwarza, da je bil on vzrok krvoprelitja, ker je poklical na mirne prebivalce razdvajano soldatesko in pustil streljati. Mi nimamo vzroka, da bi jemali barona Schwarza pod svoje okrilje ali v toliko moramo konstatirati, da je baron Schwarz pri tem popolnoma nedolžen, ker je v tisti noči žu an Hribar imel varnostne odredbe v rokah in je telefonično prosil sam vojaštvo. Sedaj seveda Hribar to taji, ker se hoče obdržati na površju, sicer bi bil primoran zapustiti županski stolec. Da je Hribar res sam zahteval vojaštvo, zato ima baron Schwarz pričo, ki je bila navzoča pri telefoničnem pogovoru in to lahko tudi vsikdar dokaže!

Liberalno prijateljstvo do obrtnikov. Kranjski liberalci so jako čudni ljudje. Vedno in vedno so imeli v zadnjem času polna usta od zlahte v deželnem odboru. Kako ta zlahta skrbi za svoje somišljenike, da pridejo na površje. J. ko dobro! Zdaj pa poglejmo kako liberalna zlahta skrbi za svoje somišljenike. To so pokazali v peek pri volitvah v obrtni svet trgovske in obrtne zbornice. Seveda pred volitvami je vse za ubogega obrtnika, samo da odda svoj glas za liberalnega frakarja. Da tako je! Ubogi obrtnik, ki si misli, da mu bodo liberalci pomagali

pri njegovi obrti, slepo zaupa sladkim besedam, ki ga pa pozneje tako varajo. Liberalci so toraj poskrbeli tudi za svojega somišljenika za obrtniški svet v zbornici, a ne za ubogega obrtnika, ki jim je zaupal svoj glas za svoje obrtniške interese marveč za dobro situiranega trgovca. To priča dovolj jasno. Ubogi obrtnik, somišljenik liberalne stranke, je bil preslepljen od liberalcev za svojega zastopnika, ki bi zastopal njegove interese v trgovski in obrtni zbornici. To dejstvo kaže dovolj jasno frakarsko stališče liberalne stranke, ki nima od ubogega obrtnika drugega, kakor same koristi, a ona mu vračuje z brcami v zahvalo za njegovo zvestobo do stranke!

Državno podporo za zgradbo novega mosta čez Savo pri Tacnu je ministrstvo zvišalo od 50.400 kron na polovično svoto projektiranih stroškov to je 82.000 kron in si pridržalo iste pravice in pogoje kot prvotno.

Poročil se je restavrater „Švicarije“ v Ljubljani g. J. Kenda z gđ. Meko Petranovo, hčerko znanega hotelirja Petrana na Bledu.

Nadzorstvo prebivalcev v Ljubljani so prevzeli tržaški detektiv, ki so te dni prispeli iz Trsta.

Poskušeni samoumor. V kavarni „Egia“ na Turjaškem trgu v Ljubljani se je ustrelil uslužbenec Lloyda v Trstu, Anton Antolič rodom iz Brezic. Težko ranjenega so prepeljali z rešilnim vozom v bolnico. Vzrok poskušnega samoumora je neznan.

Primorje.

Neizpolnjene obljube agrarnega vodje Mrmolja. Znani voditelj agrarcev na Goriškem, Mrmolja, je za časa volitev letal okoli, moledoval, prosil, bečalil in — obljubljal! Vse je storil za svoje agrarne poslance. Kmetom je za trdno obljubil v goriški okoli napraviti zalogo stranišnice, ki jim je tako potrebna pri setvi krompirja, ako volijo njegove agrarne poslance. Lahkoverni ljudje so šli res na limanice. Volili so v dobri nadi one poslance. Ali po volitvah je že preteklo dokaj časa in dni, a g. Mrmolja je menda pozabil na storjene obljube! Goriški kmetje čakajo, da se jim izpolni, kar so jim obljubilo!

Med vojaško upravo in goriško mestno občino se vrše pogajanja v zadevi novega vojaškega skladišča. Mesto hoče kupiti prostor, kjer je sedanje vojaško preskrbovališče. Vojaška uprava bi potem sezidala preskrbovališče v bližini nove dragonske vojašnice na Mirenski cesti. Na mestu sedanjega vojaškega preskrbovališča bi pa mesto sezidalo šole. Mesto je že tudi v ta namen kupilo bivšo Löwijevo hišo v ulici sv. Klare, kjer so sedaj nastanjeni dragonci. Ta hiša se drži vojaškega preskrbovališča. Pogajanja so v najboljšem tiru. Zavira jih samo nekaj formalnih zadev. Stavba novega skladišča bo stala, kakor kažejo načrti, ogromno svoto, ki bo najbrže presegala nekaj milijonov.

Iz davčne službe. Premješčen je iz Trsta gosp. Fran Sirk, c. kr. davčni asistent, od urada za odmero pristojbin k davčnemu uradu v Gorico.

Samoumor v Kanfanaru. V Kanfanaru v Istri se je ustrelil Anton Krainer, ker je bil nesposobnim spoznan za mornarico. Krainerja so prepeljali težko ranjenega v puljsko bolnišnico.

Ustrelil se je v Sežani vojak 97. pešpolka A. Zakrajšek, rodom iz Gorice. Ustrelil se je z lastno puško v vojašnici. Vzrok samoumora je neznan. To je že drugi samoumor, odkar je prišel bataljon 97. pešpolka iz Trsta v Sežano.

Razgled po svetu.

99letnica Chopinovega rojstva. Minuli pondeljek dne 22. t. m. je preteklo ravno 99 let, kar se je rodil leta 1810 genijalni glasbenik Miroslav Chopin v Zelazovi volji pri Varšavi. Ta jubilejni dan hočejo vsa poljska društva proslaviti s tem, da prirede koncerta njegovih del po vseh večjih poljskih mestih. Pri tej priliki so tudi razpravljali, na kak dostojen način bi praznovali in slavili drugo leto Chopinovo stoletnico. Francoske glasbene revije se bavijo že sedaj z mislijo, da za stoletnico Francoska, osobito Pariz, pokaže svojo naklonjenost Chopinu in njegovim delom in svoje simpatije do Poljakov.

Za otprpenjem tilnika je obolelo v dragonski vojašnici v Evroeuxu na Francoskem 15 vojakov. Njih stanje je brez nade. Vojaške in sanitarne oblasti so storile vse korake, da preprečijo nadaljno razširjenje te strašne bolezni.

Prvi kongres časnikarjev na Ruskem. Kakor vesti iz Petrograda javljajo, je vse pripravljeno za vršitev prvega časnikarskega kongresa v Petrogradu. Kongresa se bo udeležilo do 3000 članov ter se bo na njem razpravljalo vse kar se tiče časnikarstva in časnikarjev. Najznamenitejši publicisti bodo fungirali kot referenti. Posebno interesantni bodo referati o progono ruskih časnikarjev od časa Petra Velikega sem.

Dve nove samostalne države v Zjedinenih državah ameriških. Kongresu v Washingtonu je sprejel nov zakon, po katerem se Arizona in Nova Mehika proglasita samostojnim državam v zvezi Zjedinenih držav.

Grozen ciklon je razsajal v Teksasu, Misissippi in Alabami. Napravil je ogromno škode. Ubityh je bilo 12 oseb, dočim je bilo ranjenih na desetine ljudi. Ciklonu so se pridružili še sneženi zameti, ki so napravili velikansko škodo po državah Kansas, Nebraska in Oklahoma.

Listnica uredništva.

Dramlje. Nevarno!

ki se sprejemajo po **2 vin. od besede**, najmanjši
znesek je 50 vinarjev.
Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v
inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko
10 vinarjev. **Drugeče se ne odgovori.**

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prti, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd.